

MĚSTSKÝ ÚŘAD VELKÉ MEZIŘÍČÍ

ODBOR VÝSTAVBY A REGIONÁLNÍHO ROZVOJE

Číslo jednací: VÝST/45818/2017 volfo /5974/2017

Dne: 16.11.2017
Vyřizuje: Ing. Lucie Volfová
Telefon: 566781206
E mail: volfova@velkemezirici.cz
Datová schránka: gvebwhm

Závazné stanovisko

ve věci mostu přes řeku Balinku na ulici Třebíčská ve Velkém Meziříčí, dle ustanovení § 14 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších změn

Město Velké Meziříčí, IČ: 00295671, se sídlem Radnická 29/1, 594 13 (dále jen „žadatel“), dne 19. 10. 2017 podalo k Městskému úřadu Velké Meziříčí žádost o vydání závazného stanoviska dle § 14 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči ve znění pozdějších změn, k **mostu přes řeku Balinku na ulici Třebíčská, Velké Meziříčí**, parc. č. 300/1, 2851/9, 5621, 2797/2, 293, k.ú. Velké Meziříčí, v rozsahu a způsobem uvedeném v této žádosti.

Bližší specifikace předmětu žádosti (v žádosti o vydání závazného stanoviska je uveden tento předpokládaný rozsah zamýšlených prací):

Stávající obloukový ŽB most z roku 1924 je za hranici životnosti, neboť jeho únosnost se dostala pod hranici bezpečnosti provozu a rovněž šířka mostní konstrukce je nevyhovující, tzn. že svým konstrukčním řešením neodpovídá dopravním požadavkům a platným normám.

Hlavním důvodem stavby nového mostu je špatný technický stav mostu stávajícího. Most dlouhodobě trpí technickými závadami, nosná výztuž je na několika místech obnažena a dochází ke korozi. K žádosti přikládáme závěr z poslední mostní prohlídky.

Svou nedostatečnou šířkou tvoří most bodovou zátěž na ulici Třebíčská. Vzhledem k topografické poloze města, návaznosti na dálnici D1 a faktu, že v případě neprůjezdnosti 602/II je objízdná trasa směr Jihlava – Brno vedena přes tento most, dochází k častým dopravním zácpám a komplikacím. Rozšíření mostu významně přispěje k dopravní situaci a bezpečnosti ve městě.

Nová konstrukce mostovky bude položena výše a tím splní požadavky na 100 letou vodu.

Horní (viditelná) stavba stávajícího mostu nezasahuje do památkové zóny. Žádost je podávána z důvodu, že při pracích bude do prostředí památkové zóny zasahováno spodní stavbou a souvisejícími pracemi a stavbami.

Stávající most bude odstraněn a na jeho místě bude postaven nový most dle přiložené projektové dokumentace. Projektová dokumentace řeší i související úpravy okolí a stavební objekty.

Přílohou a nedílnou součástí žádosti o závazné stanovisko je *projektová dokumentace Most přes Balinku, vypracoval [redacted] 12/2016, včetně souvisejícího, tj. dokumentace stávajícího mostu, provizorní látka, parkoviště apod. a dokument Most 597007 – 94x M1 Hlavní prohlídka, vypracoval [redacted] 7/2015. Dne 8. 11. 2017 byla žadatelem předložena aktuální mostní prohlídka ze dne 7. 11. 2017 zpracovaná [redacted] Most 597007 94x M1 – most přes Balinku – Třebíčská – Hlavní prohlídka.*

2017.11.16.11.10
Adolfe PPKMS

Městský úřad Velké Meziříčí, odbor výstavby a regionálního rozvoje, jako příslušný orgán státní památkové péče, na základě žádosti o vydání závazného stanoviska k mostu přes řeku Balinku na ulici Třebíčská, Velké Meziříčí, parc. č. 300/1, 2851/9, 5621, 2797/2, 293, k.ú. Velké Meziříčí, v rozsahu uvedeném v této žádosti ze dne 16. 10. 2017, podané Městskému úřadu Velké Meziříčí dne 19. 10. 2017, vydává podle § 14 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči (ve znění pozdějších změn) a podle vyhlášky č. 66/1988 Sb. (ve znění pozdějších změn), kterou se provádí zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, po písemném vyjádření NPÚ ÚOP v Telči, č.j.: NPÚ 372/83089/2017 a v souladu s ustanovením § 149 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších změn, toto závazné stanovisko:

Stavba mostu přes řeku Balinku na ulici Třebíčská (včetně souvisejících úprav okolí a stavebních objektů dle projektové dokumentace), Velké Meziříčí, parc. č. 300/1, 2851/9, 5621, 2797/2, 293, k.ú. Velké Meziříčí, v rozsahu uvedeném v žádosti o vydání závazného stanoviska (viz také výše uvedená bližší specifikace předmětu žádosti), se považuje z hlediska státní památkové péče za přípustnou.

O d ů v o d n ě n í

Most přes Balinku na ulici Třebíčská se nachází těsně před hranicí městské památkové zóny Velké Meziříčí (dále jen „MPZ“). Při realizaci nového mostu a s tím souvisejících úprav okolí a stavebních objektů dle projektové dokumentace budou práce probíhat také na území městské památkové zóny. Proto je nutné postupovat dle obsahu platné legislativy ve smyslu zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších změn, a stanovit pro navrhované práce, které jsou předmětem této žádosti, podmínky vycházející ze současného stavu poznání kulturně historických hodnot daného území, které je nezbytné zachovat při umožnění realizace zamýšleného záměru.

Předložená projektová dokumentace řeší dopravní situaci v prostoru silničního mostu přes řeku Balinku na ulici Třebíčská (ev. č. 597007 94x M1a) a přilehlých komunikací. Předložený návrh předpokládá zejména odstranění stávajícího mostu a jeho nahrazení mostem novým. Technické řešení a stav mostu neodpovídá požadavkům kladených na něj, vzhledem ke strategické významnosti této silnice a mostu. Nedostatky stávajícího mostu jsou především nedostatečná šířka mostu, jeho špatný technický stav a s tím spojená snížená únosnost, nepřehledná dopravní situace, díky které dochází k častým dopravním nehodám a nízká průchodnost pro vodu při povodních.

Na mostě probíhaly pravidelné mostní prohlídky na základě vizuálního ohledání. Jejich výsledkem je zhoršující se stav, aktuální hodnoty jsou špatný stav spodní stavby a velmi špatný stav nosné konstrukce. Na mostě nebyl dosud proveden diagnostický posudek, který by stav mostu upřesnil.

Záměr města zbudovat nový širší most pochází již z 80. let 20. století, a od té doby probíhají přípravné práce, spočívající především v projektové přípravě a bourání staveb v blízkosti mostu.

Dne 8. 11. 2017 se uskutečnilo jednání za přítomnosti zástupců města a NPÚ v Telči, ze kterého byl pořízen zápis. Jednání se týkalo především mostu samotného.

Stávající obloukový železobetonový most byl dokončen roku 1924. Pohledově se uplatňuje při vjezdu do Městské památkové zóny Velké Meziříčí, představuje architektonicky a urbanisticky

hodnotné řešení silničního mostu. Most je nejen působivou dominantu, ale také hodnotným příkladem dopravní stavby z počátku 20. století, dokládající rozšíření železobetonu v rámci silničního stavitelství. Dokládá také architektonické kvality tehdejší stavební a konstrukční technologie nosných oblouků se zavěšenou mostovkou. V současné době se na území Kraje Vysočina nacházejí již pouze tři nám známé železobetonové obloukové mosty.

K akci most na Třebíčské bylo ze strany odborné organizace státní památkové péče (NPÚ ÚOP v Telči) vypracováno písemné vyjádření č.j.: NPÚ 372/83089/2017 (dále jen „odborné vyjádření“) se závěrem: *Po prostudování Vaši žádosti, ověření situace na místě samém a za současného stavu poznání kulturně historických hodnot konstatujeme, že pokud se pilíř (spodní stavba) i nadzemní část mostní konstrukce (horní stavba) nacházejí v MPZ, pak:*

- 1. Buď bude stávající most rekonstruován, nebude v celém rozsahu odstraněn. Za účelem rekonstrukce bude proveden diagnostický posudek stavu a navržena rekonstrukce novou projektovou dokumentací. Na základě výsledků diagnostického průzkumu a projektové dokumentace bude zahájeno nové správní řízení s návrhem rekonstrukce stávajícího mostu.*
- 2. Nebo stávající most bude odstraněn za předpokladu následného provedení repliky stávajícího mostu. Replikou mostu (nikoli kopií) se rozumí opětovné vytvoření všech architektonických prvků, tj. výška oblouků, táhel, chodníků, zábradlí a sloupů (pylonů) na koncích mostu při zachování materiálové (železobetonové a ocelové), proporční a barevné podstaty s tím, že replika by připustila rozšíření vozovky a vyšší zatížitelnost v souladu s dopravními požadavky. Na základě nového projektu bude zahájeno nové správní řízení s návrhem repliky mostu.*

S odborným vyjádřením, které je podkladem pro toto závazné stanovisko, se správní orgán neztotožňuje.

Ve zdůvodnění vyjádření odborné organizace je uvedeno: *Odborná organizace se domnívá, že pokud správní orgán chápe podzemní část mostu jako součást MPZ, z jehož titulu zahájilo správní řízení, pak by měl i nadzemní část mostu nad tímto pilířem chápat jako součást stavby nacházející se v plošně chráněném území, jak dokládají původní plány na výstavbu z roku 1919. Ze zákresu řezu mostní konstrukce je zřejmé, že hranice podzemní části mostu (pilíře) půdorysně lícuje s jeho horní částí, a že tedy i tato část horní stavby mostu – mostovky a části nad mostovkou je nemovitou součástí MPZ. Proto také výroková část našeho vyjádření výslovně uvádí kondicionál („...pokud se pilíř (spodní stavba) i nadzemní část mostní konstrukce (horní stavba) nacházejí v MPZ...“), neboť v rozsahu prací jsme Vaši žádosti tázání pouze na podzemní část mostu („Horní (viditelná) stavba stávajícího mostu nezasahuje do památkové zóny. Žádost je podávána z důvodu, že při pracích bude do prostředí památkové zóny zasahováno spodní stavbou mostu a souvisejícími pracemi a stavbami.“). Zde však vidíme rozpor, neboť hranice MPZ Velké Meziříčí nemá v textové části Vyhlášky žádnou písemnou specifikaci podrobně upřesňující hranice MPZ a je tak pouze vymezeno mapovou přílohou (Památková zóna Velké Meziříčí, Ing. arch. Klenovský, 1985). Odborné organizaci není známa právní změna (úprava) platné Vyhlášky, která by specifikovala jinou úpravu hranic MPZ, než jak ji uvádí zmíněná mapa. V tomto bodě je možné sledovat rozpor se skutečným stavem pozice horní (viditelné) části mostu v rámci MPZ, neboť správní úřad v žádosti o vypracování odborného vyjádření explicitně uvádí, že horní část*

mostu, tedy nad levobřežním pilířem, se nenachází na území MPZ, ačkoliv podle mapy MPZ Vyhlášky se na území rovněž nachází.

Dle zjištění správního orgánu je mapa MPZ z roku 1985, na kterou se odborná organizace odkazuje, nepřesná. Národním památkovým ústavem Praha byla žadateli v roce 2012 poskytnuta vektorová data pro MPZ Velké Meziříčí. Z těchto dat je patrné, že most již není součástí MPZ, těleso mostu je z památkově chráněného území „vykousnuto“. A jak upozorňuje odborná organizace dle projektové dokumentace stávajícího mostu *hranice podzemní části mostu (pilíře) půdorysně lícuje s jeho horní částí*, tudíž ani založení stávajícího mostu nezasahuje do MPZ.

Důvodem stavby nového mostu není jen jeho technický stav, ale především strategická významnost silnice vedoucí přes tento most. Dle platného územního plánu Velkého Meziříčí z roku 2009 je most a silnice vedoucí přes něj součástí plochy vymezené pro „homogenizaci stávajícího tahu silnice II/602 (veřejně prospěšná stavba vycházející ze ZÚR Kraje Vysočina)“, tzn. rozšíření silnice na normou požadovaný rozměr a pokládka nového povrchu.

V územním plánu je navrhována dílčí přeložka silnice II/602 malým jižním obchvatem centra města, vedoucí přes řešené území a most. Dle územního plánu si navrhovaná přeložka vyžádá výstavbu nového mostu přes řeku Balinku a součástí řešení bude rekonstrukce stávající silnice v části ul. Třebíčská. Tento obchvat významně odlehčí extrémní dopravní zátěž zejména v ulici Novosady, která je součástí historického jádra města a z části bývala náměstím židovské čtvrti. Po realizaci malého obchvatu následně dojde ke zvýšení provozu a tím i zatížení mostu (celé lokality).

U železobetonových konstrukcí lze živostnost konstrukce buď pouze prodloužit anebo v případě dožití postavit kopii či repliku. Rekonstrukce objektu by byla minimálně stejně náročná jako nový most.

Dle žadatelem předloženého vyjádření dopravního inspektorátu lze z hlediska bezpečnosti silničního provozu za vyhovující považovat předložený návrh nového mostu, ke kterému vydal souhlasné stanovisko. *(„...a to mj. s ohledem na způsobilost předloženého, námi odsouhlaseného, řešení vyhovět požadavkům rozhledových podmínek, a to oproti stávajícímu stavu, který je v tomto ohledu nevyhovující – vytvoření kopie stávajícího mostu by tedy zachovalo takto, z hlediska BESIP, nevyhovující a námi neakceptovatelný stav. V případě umístění „širší repliky“ stávajícího mostu lze předpokládat jistou míru zlepšení rozhledových poměrů oproti stávajícímu stavu, lze však téměř s jistotou předpokládat nereálnost možnosti „vymístění“ mostní konstrukce z prostoru požadovaných rozhledových trojúhelníků/ polí tak, aby bylo možno takový stav považovat za vyhovující a námi akceptovatelný...“).*

Práce zasahující do památkové zóny spočívají v rekonstrukci stávající částečně zpevněné plochy pro parkování na pravém předmostí, která přinese větší množství parkovacích míst, montáž provizorní ocelové lávky pro převedení pěších během výstavby mostu, položení nového chodníku se zámkovou dlažbou a založení nového mostu a pokládka nového asfaltového povrchu. Žádné s uvedených pracích nebudou nepříznivě ovlivňovat prostředí památkově chráněného území. Naopak dojde ke zkvalitnění tohoto prostoru.

Na území MPZ částečně zasahuje i konstrukce nového mostu. Podoba nového mostu splňuje požadované technické parametry, svým vzhledem neovlivňuje negativně MPZ a při vjezdu do MPZ není rušivým prvkem.

Vzhledem k tomu, že stávající most není kulturní památkou a nenachází se na území městské památkové zóny, je konstatování odborné organizace pouhým doporučením žadateli.

Dne 16. 11. 2017 vznesl žadatel k odbornému vyjádření připomínky:

Nesouhlasíme s žádnou z navržených variant ve vyjádření odborné organizace. Stavba repliky či rekonstrukce stávajícího mostu by pro město znamenala neočekávanou a nepřiměřenou finanční zátěž. Na hodnotu stávajícího mostu jsme památkovou péčí nebyli v minulosti upozorněni, proto probíhaly přípravné práce bez účasti památkové péče. Na nový most včetně souvisejících úprav okolí máme již rok zpracovanou projektovou dokumentaci a příští rok chceme projekt realizovat. Stavba nového mostu včetně souvisejících úprav okolí je pro město velmi zásadní především pro řešení neúnosné dopravní situace v centru města a zvýšení bezpečnosti silničního provozu. Nesouhlasíme s tvrzením, že se stávající most nachází na území MPZ a přikládáme vyjádření odboru výstavby a regionálního rozvoje, úseku územního plánování, které potvrzuje, že se stávající most na území MPZ nenachází a výpis z textové části platného územního plánu, kde je koncepce rozšíření silnice a stavba nového mostu dána (vychází ze ZÚR Kraje Vysočina). Dále přikládáme vyjádření z odboru dopravy a od dopravního inspektorátu, které potvrzují, že stavba širší repliky mostu není z hlediska bezpečnosti silničního provozu možná.

Vypořádání s návrhy a námitkami účastníků řízení:

Správní úřad výše uvedené vyjádření účastníka v řízení zohlednil. Kromě výše zmíněných připomínek nebyly ze strany účastníka řízení uplatněny žádné další návrhy a námitky.

P o u č e n í

Proti tomuto závaznému stanovisku nelze v souladu s ustanovením § 149 odst. 1 zákona č.500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, podat samostatné odvolání, neboť tento úkon není samostatným rozhodnutím. Pokud toto závazné stanovisko znemožňuje vyhovět výše uvedené žádosti, příslušný stavební úřad v souladu s ustanovením § 149 odst. 3 správního řádu nebude provádět další dokazování a žádost zamítne. Až proti rozhodnutí příslušného stavebního úřadu je možné podat odvolání, které umožní, aby bylo v souladu s ustanovením § 149 odst. 4 správního řádu přezkoumáno toto závazné stanovisko.

Vedoucí odboru výstavby a regionálního rozvoje
Ing. Antonín Kozina v. r.

Za správnost vyhotovení: Ing. Lucie Volfová

Účastníci řízení (obdrží doporučeně do vlastních rukou):

Město Velké Meziříčí, IČ: 00295671, se sídlem Radnická 29/1, 594

Dále obdrží:

NPÚ ÚOP v Telči